

Oponentský posudek na diplomovou práci Veroniky Petrové na téma
Prosazování supranacionality prostřednictvím řízení o předběžné otázce

Ve své diplomové práci se autorka věnovala velmi zajímavé otázce související s fungováním bývalého třetího pilíře EU. Současně se zabývala různými otázkami postavení Soudního dvora EU (ESD) v rámci evropské integrace a systému evropského práva. Autorka si vybrala problematiku, která je nesporně legitimním tématem pro diplomovou práci. Podle názoru oponenta by bylo vhodné název práce více přizpůsobit skutečnému obsahu práce.

Formální aspekty

Práce obsahuje 63 stran čistého textu. Autorka připojila kromě obsahu také seznam zkratk a seznam literatury, který podle oponenta odpovídá běžným požadavkům kladeným na tento druh vědecké práce. Z formálního hlediska by bylo vhodné daný seznam podle obvyklé praxe členit na primární prameny a sekundární literaturu. Práce je psaná celkem čtivým a odborným jazykem.

Formální podmínky kladené na tento druh vědecké práce jsou splněny.

Obsah

Kromě úvodu a závěru autorka členila svoji práci na šest hlavních kapitol. V první kapitole se autorka snažila nastínit roli řízení o předběžné otázce jako možná nejvýznamnějšího druhu řízení před ESD. Teprve v druhé kapitole vysvětlila autorka postavení ESD z obecnějšího hlediska. Třetí kapitola byla věnována pojednání o mimoprávních koncepcích evropské integrace. Ve čtvrté kapitole se autorka vrátila k problematice předběžné otázky a vlivu judikatury ESD na tzv. komunitarizaci mezivládních pilířů EU před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Analyzovala přitom dvě klíčová rozhodnutí ESD ve věci rámcových rozhodnutí podle 3. pilíře. Samotnou koncepci a význam rámcových rozhodnutí vysvětlila autorka ale teprve v následující 5. kapitole. V závěrečné 6. kapitole si diplomantka nejprve kladla otázku možného budoucího(?) postavení práva druhého a třetího pilíře EU, než sama našla konkrétnější odpovědi při pohledu do Lisabonské smlouvy, která vstoupila v platnost 1. prosince 2010.

Práci lze vytknout určitou nesystemovost. Je zřejmé, že autorka zahájila svůj projekt diplomové práce dříve, než Lisabonské smlouva vstoupila v platnost. Změny, které nastaly po 1. prosinci 2009, vzala v potaz jen částečně. Např. v kapitole 6.1 si autorka nejprve položila otázku, jak se může do budoucna vyvíjet dvoukolejnost komunitárního pilíře a mezivládních pilířů EU. Píše, že si uvědomuje značné rozdíly mezi právem komunitárním a právem unijním

(str. 56). Autorka měla vysvětlit, v čem spatřuje aktuální odlišnost komunitárního a unijního práva po formálním zrušení Evropského společenství. V této souvislosti (v kapitole 6.2) navíc vyjadřuje přesvědčení, že ESD začne regulovat také oblast dřívějšího druhého pilíře (na základě komunitárních principů). Autorka ve své práci však vůbec nepopsala rozdíly v postavení bývalého druhého a třetího pilíře, a to zejména z pohledu pravomocí ESD.

Další nedostatek práce spočívá v tom, že autorka používala různé metodologické přístupy, aniž by výsledky analýzy spojila do jednotného rámce. Ve třetí kapitole autorka spíše povrchně představuje některé teoretické (koncepční) přístupy k evropské integraci. Problém spočívá v tom, že tato část reflexe zůstala bez konkrétní návaznosti na právní otázky související s postavením ESD.

Celkové hodnocení

Práce předložená Veronikou Petrovou je věnována aktuálním otázkám evropské integrace a evropského práva. Na jedné straně studie trpí určitými koncepčními a obsahovými nedostatky, které jsou v tomto posudku zmíněny. Na druhé straně autorka prokázala angažovanost a skutečný vědecký zájem. Vcelku jsou jako formální, tak i obsahové požadavky kladené na tento druh vědecké práce splněny.

Otázky

1. Diplomantka by měla podrobněji vysvětlit možný vliv ESD na koncepci společné zahraniční a bezpečnostní politiky. Jaká byla dosavadní role ESD v rámci přezkumu aktu tzv. druhého pilíře a v čem spočívá případný přínos Lisabonské smlouvy v této věci?
2. Na str. 58 autorka píše o sloučení politik třetího pilíře do tzv. „Prostoru svobody, bezpečnosti a práva“. Jaká byla dosavadní koncepce tohoto prostoru a které kapitoly společné politiky skutečně zahrnovala?
3. Mění se postavení ESD v důsledku vstupu Lisabonské smlouvy v platnost?

V Praze, dne 18. května 2010

Doc. Dr. Harald Scheu, Ph.D.